

פרשת בהר < 61 < ט' אייר התשע"א

גילוי דעת

אהבת חנם

מנהלת צו-פיוס, עליזה גרשון, התיישבה איתנו לשיחה על אהבת חנם, שנאת חנם ומה שביניהן. אחד על אחד

גם אצלנו

לאבי קנטרוביץ' נמאס לשמוע על נהיגה לא-זהירה ביישובי המגזר אז לפני שאתם מחזירים את הילד מבית-הספר, קראו!

הרב אריה שטרן על סוגיית גר-תושב

ביאליק שאל, חוה אנקור עונה: 'מה זאת אהבה?'

והרב צוריאל וינר מברר: של מי הארץ?

רוצים שמדורת ל"ג בעומר שלכם תופיע בגילוי דעת? שלחו אלינו! פרטים בעמ' 11.

גילוי דעת - יצא לאור בשיתוף פעולה עם מוסדות חינוך וקהילה

אבי קנטרוביץ < מנכ"ל תנועה כהלכה

נהיגה/התנהגות - אנשי שלומנו

מתוך פרשת השבוע אנו קוראים: 'ועשיתם את חוקתי ואת משפטי תשמרו ועשיתם אותם'.

הפסוק עוסק בשמירת חוקי התורה ומחייב אותנו להיות אקטיביים - לפעול לפי החוק. גם בתחום שלנו יש ערך עליון לעשייה על פי החוק ולשמירתו.

קבלתי מספר פניות מיישבים שונים, המבקשים להעלות לסדר היום את הזלזול ואת חוסר ההתייחסות לבטיחות בדרכים בתוך היישובים, בעיקר בשעות הבוקר ובשעות הצהריים - שעות הסעת הילדים לגני הילדים ולבתי הספר והחזרתם.

חמישה נושאים חזרו על עצמם: **1.** נהגים ונהגות שאינם חוגרים חגורות בטיחות; **2.** דיבור בטלפון ניד בשעת הנסיעה; **3.** הסעת ילדים שאינם חוגרים, כלל תינוקות; **4.** הושבת ילדים ותינוקות על הברכיים בשעת הנהיגה; **5.** השארת ילדים ברכב ללא השגחת אדם מבוגר, לעתים גם ברכב מונע.

בשבוע שעבר עסקנו בחובת הזהירות הכללית (תקנה 21) המחייבת אותנו להיות אחראים הן על עצמנו והן על זולתנו.

כדי לזכור ולהזכיר כי הורה שאינו מקפיד לחגור חגורת בטיחות, מדבר בטלפון ניד תוך כדי נהיגה, מסיע ילדים שאינם חוגרים ו/או מושיב עליו ילדים או תינוקות בזמן הנהיגה, מסכן הן את עצמו בעת תאונה והן את הנוסעים ברכב ומהווה דוגמה אישית שלילית ביותר לילדיו וכן לילדים אחרים.

יש למחוק את המשפטים הבאים מהלקסיקון שלנו: 'הנסיעה ממילא קצרה, מה כבר יכול לקרות?' 'אין לי זמן אפילו לנשום בבוקר, לא כל שכן להתחיל לחגור את כל הקטנים', 'אם הילד יושב עלי אני נוסעת לאט ונזהרת' ועוד.

נקבל על עצמנו כהנחיה חד-משמעית:

1. לנהוג רק על פי החוק. כך הנהיגה תהיה בטוחה ונכונה.
2. נהג רק כאשר אנו וכל נוסעי הרכב חגורים, גם בנסיעות קצרות.
3. ברכב נדבר רק בדיבורית המותקנת ברכב, ואת השיחות הארוכות נשאיר לטלפון הביתי.
4. בשום מקרה לא נושיב עלינו ילדים קטנים או תינוקות - זו רשלנות שאין עליה סליחה.
5. לעולם לא נשאיר ילדים ברכב ללא השגחה צמודה של אדם מבוגר. נזכיר לעצמנו כי נהיגה ראויה תביא אותנו לסוף הפסוק שבו פתחנו: "וישבתם על הארץ לבטח".

אדם מאמין נוהג לחומרא

סדנאות סימולציה לנהיגה חכמה של תנועה כהלכה מסובסדות ע"י קרן אביה: 054-4836343, 09-7745758

הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים

על פי נתוני הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים:

בשבוע שעבר נהרגו בכבישי ישראל 3 בני אדם.

גם 3 זה יותר מידי!

הנתונים כנונים ליום ראשון האחרון

לנהיגה חכמה

לע"נ אביה יהושע גולדברג ז"ל

גליון 61
פרשת בהר
ט' אייר תשע"א

תמונת שער:

ונתתם בכלי חרש
למען יעמדו ימים רבים
הפטרת בהר ל"ב, י"א

התמונה בשער צולמה ע"י דוד אורן בצומת אלמוג

בכל שבוע תתפרסם בעז"ה תמונת שער מתוך מבחר תמונות שתשלחו אתם הקוראים. **אתם מוזמנים לשלוח תמונה הקשורה לפרשת בחוקתי** למייל: gdaat@pisrael.com לציון עבור תמונת שעה. עפ"י התקנון

הגיליון מוקדש לעילוי נשמת:

הראשון לציון הרב מרדכי אליהו זצ"ל

ר' אליקים גצל גולדברג ז"ל

זה עונג שבת

הדלקת נרות < ירושלים 6:49 תל אביב: 7:07 חיפה: 7:01
צאת השבת < ירושלים 8:08 תל אביב: 8:10 חיפה: 8:11

הוצאה לאור: קרן אביה לע"נ אביה יהושע גולדברג ז"ל

הפקה ופרסומות: < פרסומי ישראל ושות'

לפרסום, למודעות ולהנצחות: ורד כהן-חדד ואיתן הקר

gdaat@pisrael.com ■ 02-5350916

עריכה: עפר מעוז

ע. עריכת לשון: מרב הולצמן

עיצוב: תמי כהן, צ. מילר

תוכן המודעות על אחריות המפרסמים בלבד

© כל הזכויות שמורות לפרסומי ישראל ושות'

■ נא לא לקרוא בשעת התפילה

■ נא לשמור על קדושת הגיליון

■ כל ההכנסות מהגיליון קודש למלחמה בתאונות הדרכים

לשמוח, לרקוד, להתרגש...

מבצעים מיוחדים למתחנתי הקיץ

להתקוות

פכשו אותנו ב - 050-6536649 054-2430676 נתנאל:

פייסבוק

כדאי להתמחות במיוחד!

סגירת
הרישום:
י' בסיון 12/6/11
הטבות
למקדימים
להירשם*

מכללת גבעת ושינגטון
פותחת תכנית חדשה למורים:

לימודי חינוך מיוחד בהתמחות ליקויי למידה

התכנית מיועדת למורים גברים בחמ"ד ובחינוך העצמאי, בעלי תואר אקדמי עם
או ללא תעודת הוראה, וכן למורים בעלי תעודת מורה בכיר וזכאות לתעודת בגרות.

הלימודים יתקיימו בימי ג' במהלך שנת הלימודים תשע"ב ובקיץ שלאחריה.

הרחבת הסמכה, מקצוע מבוקש ועתיד חדש - והכל תוך שנה בלבד!
לפרטים ולרישום: 08-8511508

המכללה האקדמית לחינוך
גבעת ושינגטון
יחס אישי ברמה אקדמית

משעבוד מלכיות, אך זו עדיין לא גאולה שלמה. ביום ירושלים אנו זוכרים את ייעודו של עם ישראל ומגמתו: "כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים". תורה ומדינה, מדינה ותורה - שתיהן באות כשלמות אחת, הן קשורות ומשלימות אחת את השנייה. רק כאשר עם ישראל, על כל שכבותיו, חי כעם ריבוני בארצו ועוסק בכל תחומי החיים - והכל בהדרגה של תורה, רק אז מתגלה השכינה בשלמות, זהו קידוש ה' הגדול ביותר. דווקא מתוך כך נוכל להגשים את ייעודנו האמיתי ולגלות את תורת ה' בעולם, עד שמציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים ■

דווקא לאחר יציאת מצרים, לאחר שהשתחררנו מעול פרעה והורדנו את האזיקים מעל ידינו, דווקא אז היינו מוכנים להיות עבדי ה' באמת. דווקא אז יכולים היינו לקבל תורה. על הפסוק: "ואלך אתכם קוממיות", אומרת הגמרא: "קוממיות" - שתי קומות. שתי קומות בגאולה - קומה פיזית וקומה רוחנית, ושני הצדדים של הגאולה קשורים זה בזה! רק הגאולה הפיזית והרוחנית יחדיו יצרות גאולה שלמה.

הזכרתם של דברים אלו בין יום העצמאות ליום ירושלים חשובה במיוחד. ביום העצמאות אנו חוגגים את קבלת עצמאותנו, את היותנו עם ריבוני בארצו ואת שחרורנו

אומר ספר החינוך ביחס למצוות ספירת העומר: "לפי שכל עיקרן של ישראל אינו אלא התורה, ומפני התורה נבראו שמים וארץ וישראל, והיא העיקר והסיבה שנגאלו ויצאו ממצרים, כדי שיקבלו התורה בסיני ויקיימוה... ומפני כן, כי היא כל עיקרן של ישראל, ובעבורה נגאלו ועלו לכל הגדולה שעלו אליה, נצטוונו למנות ממחרת יום טוב של פסח עד יום נתינת התורה, להראות בנפשנו החפץ הגדול אל היום הנכבד הנכסף ללבנו, כעבד ישאף צל, וימנה תמיד מתי יבוא העת הנכסף אליו שייצא לחירות, כי המניין מראה לאדם כי כל ישעו וכל חפצו להגיע אל הזמן ההוא".

כלומר, כל עיקרן של ישראל היא התורה. התורה קשורה לייעוד האמיתי של עם ישראל: גילוי תורת ה' בעולם. על כן אנו סופרים את ספירת העומר - ספירה המבטאת ציפייה וכיסופים למתן תורה. בספירה אנו מונים את הימים מיציאת מצרים ועד למתן תורה, כדי להראות שכל עניינה של יציאת מצרים הוא מתן תורה.

אולם, לאחר שביררנו את עניינה של ספירת העומר מתעוררת השאלה: מדוע אנו סופרים בסדר עולה? הרי בדרך כלל, כאשר אדם מצפה למשהו, הספירה תהיה לאחור: למשל, חתן שמצפה ליום חתונתו יספור: "עוד שלושים יום לחתונה...", ולמחרת יאמר: "נשארו רק עוד עשרים ותשעה יום...", ואם כן, מדוע אנחנו סופרים לקראת חג מתן תורה בסדר עולה?

התשובה לכך היא שכאשר האדם סופר לאחור, משמעות הדבר היא שמבחינתו יש חשיבות רק לדבר לקראתו הוא מונה, ולא לתאריך ממנו התחילה הספירה. לפי זה נוכל להבין שספירת העומר היא בסדר עולה כיוון שגם למאורע ממנו מתחילים לספור יש חשיבות. ספירת העומר מחברת בין פסח לשבועות. הספירה היא זו שמגלה לנו כי יציאת מצרים ומתן תורה קשורים ומשלימים זה את זה. על כן נקרא חג השבועות בלשון חז"ל 'עצרת של פסח', כשם שחג הסוכות מחובר לשמיני עצרת, כך חג הפסח קשור לשבועות, שניהם מהווים אחדות אחת. ליציאת מצרים אין משמעות ללא מתן תורה, ולא יתכן מתן תורה ללא יציאת מצרים.

באור הדברים: עם ישראל יכול לצאת ממצרים, ואף על פי כן להישאר במצרים; כלומר, ישנה אפשרות לצאת ממצרים מבחינה פיזית, אך מבחינה נפשית להישאר משועבדים ליצרים ולתאוות. יציאת מצרים אינה רק שחרור פיזי אלא גם שחרור גם מבחינה רוחנית.

מאידך, מתן תורה לא היה אפשרי לולי יצאנו ממצרים. כך למשל, נתאר לעצמנו אדם עם כישורים מיוחדים במינם, ידיים בעלות כישורים אומנותיים יוצאי דופן. יום אחד מגיע גזלן ושם אזיקים על ידי... במצב כזה לא תהיה אפשרות לאדם לממש את עצמו, עתה לא יוכל כישורו המיוחד לצאת מן הכוח אל הפועל, הוא לא יוכל לתת ביטוי לייחודו. בדומה לכך, כאשר עם ישראל נתון תחת שלטון זר, הוא נטול יכולת לתת ביטוי לייחודו. עם ישראל לא היה יכול לממש את ייעודו בהיותו משועבד לבשר ודם במצרים.

תשקיע כהלכה תשקיע אקסלנס

ניהול תיקי השקעות במסלולים כשרים

אקסלנס נשואה, בית השקעות מהגדולים ומהמובילים בישראל, מציג שירותי ניהול לתיקי השקעות במסלולים כשרים ובפיקוח הלכתי. מומחי אקסלנס יאפיינו את צרכיך האישיים וינהלו עבורך תיק השקעות במגוון מסלולי השקעה: **סוליד, ספקולטיבי או משולב**. כספך נשאר בחשבון הבנק שלך ומונהל ע"י המומחים של אקסלנס. המסלולים הכשרים של אקסלנס מבטיחים לך כי כספך מושקע במיזב המקצועיות והניסיון, תוך הקפדה על הלכות ריבית, שבת וחרג, שביעית, כשרות ועוד.*

הרה"ג יעקב אריאל שליט"א
הרב הראשי של רמת גן
מברך על היוזמה לעודד מסלולים להשקעות
הנמצאים בפיקוח הלכתי רבני.

* שירותי הניהול ניתן לתיקי השקעות של 500,000 ₪ ומעלה

EXCELLENCE
אקסלנס נשואה ניהול השקעות

לא פחות מאקסלנס.

לתאום פגישה עם אחד ממומחי ההשקעות שלנו:

050-7598138

אין לראות באמור לעיל הצעה או ייעוץ לרכישה וזו מכירה וזו אחזקה של נירות ערך וזו נכסים פיננסיים כלשהם. התקשרות עם אקסלנס ניהול השקעות וקבלת השירותים האמורים לעיל יעשו בכפוף לדרשות הד"ר (לרבות אפיון צרכי הלקוח) ולתקשורת בהסכם ניהול תיקים בהתאם לדרשות הד"ר. לכלי באתר אודות היתר של החברה משום השקעות ולא יעץ השקעות ואודות זיקתה לנכסים פיננסיים ואפיון מסדיים, ראה לשונית "גילוי נאות" באתר החברה - www.xnecol.com. בהתאם על הכשר הגב"ץ ירושלים, הדעה הורדית.

גילוי חדש

מסע בסיפורי חסידים • ספר חדש

הספר מסע בסיפורי חסידים של יהודית בר ישי"ע גרשוביץ, בהוצאת 'דיעות ספרים', מכיל אחד עשר סיפורי מסע חסידיים בהם הדרך היא התכלית ולא עצם ההגעה. הסיפורים לוקחים את הקורא אל אותה נקודה פנימית הקיימת בכל אדם, ומהווים תמונת ראי לקורא, ובכך הופכת חוויית הקריאה בסיפור למסע נוסף בו הקורא נפגש עם תובנה חדשה על עולמו.

מתוך הסיפורים עולות בעיות קיומיות הנוגעות לכל אדם באשר הוא: יחסים בין מנהיג לקהילתו, תהיות בין אדם לעצמו, דיאלוגים בין יחיד לחברה, התמודדות עם יצרים אנושיים, בדידות והשתייכות, כוחות הנפש של נשים וגברים, משברי אמונה, שאלות של זהות חיצונית ופנימית, ביטויים אישיים לטקסים בעלי ריטואל קבוע, ועוד.

להשיג בחנויות הספרים.

הכמינו לימינו • ספר שני בסדרה

חוני המעגל וחנינא בן דוסא, סיפורי ארץ ישראל ואגדות על בעלי חיים ויפי הבריאה נפגשים בספר זה, השני בסדרת 'הכמינו לימינו' המוקדש כולו לנושא הטבע. אגדות חד"ל אל עובדו בהומור ובשנינות המאפיינים את כתיבתו של אוני אורבך, ואליהן מתלווים איוריו המוכרים של שי צ'רקה.

הספר הראשון בסדרה עסק בנושא הבית והמשפחה. ספר זה עוסק באדם וביחסו לטבע ולבעלי החיים. יש בו סיפורי הורדת גשמים, חמורים חכמים ועדים נבונות, עגלים אומללים, עצים מניבים ומיטיבים ועוד.

נושאי הסיפורים מעלים סוגיות חשובות כגון: מקומם של החיות ושל איתני הטבע בחינוך, אהבת בעלי החיים, רחמים עליהם ויחס הוגן כלפיהם, שמירה על הטבע, פעולה למען הכלל וערכי חברות, נאמנות, אחריות ועוד.

מחברים בין יהדות לסביבה

לקראת ל"ג בעומר, ביום חמישי הקרוב, ט"ו אייר יקיים החוג הוראת גיאוגרפיה במכללת ליפשיץ, יום עיון בנושא: יער ושריפות יער. ביום העיון יוצגו מחקרים ומאמרים מפי מיטב המומחים בתחום, העוסקים בשאלה האם שריפות יער הן אכן אסון אקולוגי? מה יחס התורה ליער? טוב או רע? ומהם הגורמים לשריפות בהרי יהודה וכיצד ניתן למנוע אותן. יום העיון יוקדש לזכרו של רפי אלקלעי ז"ל שנספה באסון הכרמל. האירוע יתקיים במכללת ליפשיץ, קמפוס הגבעה הצרפתית בירושלים, יתקיים בין השעות 14:15-17:30.

הכניסה חופשית, הציבור מוזמן.

ג. פרסומי ישראל ושות'

"אני מבקשת לחזק את הכרתן של הבנות במטרת החינוך - לעשות את האדם טוב וישר, ולסייע למתחנך להכיר בכוחותיו ובטוב הגנוז בו. על כל אחת להשתדל לחיות מתוך שאיפה לצמיחה ולהתפתחות בהשקעה ברכישת ידע, כלים וכוחות שיעמדו לימינה בשדה החינוך בעתיד"

הרבנית ד"ר לאה ויזל

מרצה ליהדות ולתורה שבעל פה

אורות ישראל לחנך באור אחר

היום, את לא יכולה להסתפק בלהיות מורה. את חייבת להיות מורת דרך ולחנך לערכים ולאמונה בכל שיעור. במכללת אורות ישראל תתחברי למיטב המרצים והרבנים שיאירו אתך את הדרך. בואי להתמלא ידע ותודעה, לכיתה - ולחיים.

מסלולי לימוד לתואר ראשון B.Ed.

על יסודי (י-ז) • תנ"ך • מחשבת ישראל • תושבע"פ • תקשורת • לימודי ארץ ישראל הסטוריה • חינוך חברתי קהילתי - מוקד נוער בסיכון • ספרות • אנגלית • מתמטיקה **חינוך מיוחד (א-יב)** | הגיל הרך | יסודי | הוראת הריקוד (מחול ותנועה) מוקדים: ביבוליתרפיה | הידרותרפיה | ייעוץ בחינוך | פסיכודרמה

פטור משכר לימוד בשנה א' לבוגרות שירות לאומי

פסיכומטרי מסובסד

ההרשמה בעיצומה!

לפרטים:

הדסה אביטל 03-9061302
rishum@orot.ac.il

קמפוס אלקנה

המכללה האקדמית לחינוך

מכללת אורות ישראל

www.orot.ac.il

מייסודן של מכללת מורשת יעקב רחובות ומכללת אורות ישראל אלקנה

מדינה והלכה

הרב אריה שטרן - ראש מכון הלכה ברורה
ומועמד הציונות הדתית לרבנות העיר ירושלים

על דעת

ושתקף לכל אוכלוסיה. לעומת זאת, כאשר מדובר על נושאים של חוץ וביטחון - מקור הסמכות של הממשלה שונה, שכן העיקרון של 'דינא דמלכותא' אינו שייך לדברים שנוגעים לפיקוח נפש. עם זאת יש לממשלה את הסמכות להחליט גם בדברים אלה, מפני שקיבלה מנדט מן העם להנהיג.

אמנם בנקודה זו מתעוררת בעיה: האם ניתן לשתף גם את הגרים התושבים בהכרעות המדיניות, כשלכאורה אין זה אפשרי מפני שאין להם חלק במצוות הארץ? נראה שבעניין זה יש הבדל בין השתתפות של יחידים לבין השתתפות של קבוצות לאומיות. דומה הדבר להתנהגות היהודים בארצות הגולה, שאינם מקיימים מפלגות משלהם אבל מקיימים פעילות פוליטית במסגרת המפלגות הכלליות. כך צריך לומר גם במדינת ישראל, שכל התושבים רשאים להתפזר בין המפלגות השונות ובמסגרות אלה תהא להם אף השפעה ליטימית. מה שאין כן כשמדובר על מפלגות בעלות זהות לאומית זרה, שאותן אין לשתף בהכרעות מדיניות. דבר זה פשוט לכל בר דעת ונכון גם מבחינת ההלכה.

אשרינו שזכינו ששאלות אלה נעשו מעשיות, וצריך לעודד את המבקשים לעסוק בהן. בטוחני שיש בתורתנו מענה ראוי ומתאים לכל השאלות המתעוררות, אף בזמן הזה ■

הכרעה הלכתית. בשבת שקוראים בה את פרשת 'בהר', שם מזכרים מספר פעמים הגרים התושבים, זהו זמן ראוי לדון במעמדם של המיעוטים במדינה היהודית. לדעת רבים, עצם ישיבתם מקובלת כשברור שאינם

שאלה קשה יותר היא האם יש לגויים היושבים בארץ את הזכות להשפיע על הנהגת המדינה

עובדי עבודה זרה. לשיטתם, אף הרמב"ם, הפוסק שאין מקבלים גר תושב אלא בזמן שהיובל נוהג, מסכים שבתקופות כמו שלנו יש לקבל את ישיבתם עמנו כהכרח שלא יגונה.

שאלה קשה יותר היא האם יש לגויים היושבים בארץ את הזכות להשפיע על הנהגת המדינה. בעניין זה נראה שיש להבחין בין הנושאים השונים - בין אלה השייכים לתחום הכלכלי-חברתי לבין אלה השייכים לתחום המדיני-בטחוני. סמכות הממשלה בתחום החברתי-כלכלי נובעת מכוח הכלל הקובע ש'דינא דמלכותא דינא' - עיקרון אוניברסלי שקיים בכל מקום

בימים אלה שבין יום העצמאות ליום ירושלים, נראה לי שיש עניין לחזור על היסודות שעליהם מושתתת קיומה של מדינת ישראל מבחינה תורנית והלכתית.

אמנם לפעמים מתגנבת השאלה: מדוע אנחנו משקיעים מאמץ גדול כל כך בנושא זה, כאשר רבים חולקים על עצם העלתו, בטענה שאין למדינה שום שייכות לדיני התורה? שזו מדינה חילונית הפועלת לפי עקרונות חילוניים ושכל מה שקשור לתורה ולהלכה אינו נוגע לימינו אלה?

בעניין זה מקובלים עלינו דברי רבותינו שיש להתייחס אל המדינה בחרדת קודש, שכן היא בבחינת 'אתחלתא דגאולה' ומייצגת את מלכות ישראל, כשנלוות אליה שתי התופעות הנפלאות של קיבוץ גלויות והקץ המגולה על ידי הפריחה והשגשוג.

עם זאת, אין די בכל אלה כדי להעמיד את הדברים על מכונם ויש צורך לבססם על פי עקרונות הלכתיים שבלעדיהם הכל נשאר בגדר 'דרוש'. כשם שאי אפשר להורות הלכה בהלכות שבת בלי להסתמך על הפוסקים, כך גם אי אפשר להורות הלכה בהלכות מדינה מבלי להסמיכה על דברי רבותינו הראשונים והקדמונים.

מדובר אם כן על מקצוע תורני חדש וחלוצי שמעטים עסקו ועוסקים בו, אולם בכל זאת יש כבר כמה עקרונות שקיבלנו מרבותינו ועל פיהם יש להמשיך ולדון בכל השאלות המתעוררות בחיים הציבוריים במדינה.

לאור זאת ברור ופשוט שיש כמה שאלות שדורשות

בשיפוצים (חלק שני)

הרב משה ארנון - אב"ד לענייני ממונות ארץ חמדה-גזית

שורת הדין

בשם בעל הבית לשכר מסוים אך אמר לפועלים: "שכרם על בעל הבית". התברר שהשליח הבטיח לפועלים שכר גבוה ממה שאמר לו בעל הבית. במקרה כזה מתייחסים לדבר כאילו לא נקבע שכר כלל, ועל כן נותן להם כמנהג המדינה. במצב בו יש מנהגים שונים נפסק: "היה במדינה מי שנשכר בשלושה ומי שנשכר בארבעה, אינו נותן להם אלא שלושה". דהיינו, אם נשכר בעל מלאכה ללא קביעת מחיר - יש לשלם על פי המחיר הנמוך הנהוג ביחס לאותה מלאכה, שכן 'דעתו (של מזמין עבודה) על שער הזול'.

לכאורה, אם כן, היה נראה שעבור התוספות עבורן לא נקבע מראש מחיר - יש לשלם על פי התמחור הנמוך הקיים במדינה לעבודות אלו.

עם זאת, מצאנו מצבים שבהם יש לשלם לעובד שלא נקבע עמו שכרו יותר מהשכר המינימאלי. בתשובת הריב"ש ש"ך דן ב'שליח ציבור שהשיכר עצמו עם מנהיגי

גב' וייס טוענת שלא חשבה שלתוספות אלו עלויות משמעותיות, ושעל פי דרישתו של חיים מדובר בעלות החורגת במידה רבה מהעלות הכוללת המתוכננת.

לעומתה, לדעת חיים - הקבלן לגבי מה שלא קבעו עליו מחיר, עליה לשלם לו את המחירים שהוא רגיל לקחת מלקוחות עבור אותן תוספות. הרי ברור שאין מתנות חינוך, ואם רצתה היה עליה לברר את המחיר המדויק. משלא ביררה, עליה לשלם כפי שהוא רגיל לקחת מלקוחות שונים, והוא מוכן להוכיח שאלו הם המחירים שהוא לוקח עבור אותן מלאכות. בנוסף לכך, חלק מהעבודות הן הרחבה של עבודות קיימות בהצעת המחיר, ועל כן גב' וייס ידעה בדיוק כמה תידרש לשלם בעבורן.

פסק הדין > כמה יש לשלם על עבודה שלא נקבע עבורה מחיר מוסכם מראש?

בסוגיה במסכת בבא מציעא: דנה הגמרא במקרה שבו שכר אדם פועלים באמצעות שליח, והשליח התחייב

פרטי המקרה > גברת וייס בקשה לערוך שיפוץ מקיף בדירתה. לצורך כך בקשה מספר הצעות מחיר מקבלנים שונים. לאחר ביקור קבלן השיפוצים 'חיים הבנאי' בדירה, ולאחר שהראה לנתבעת עבודות אותן ביצע, נבחר חיים למשימה. קודם להתחלת העבודה העביר חיים לגב' וייס הצעת מחיר בסיסית לעבודה, שבה פורטו השיפוצים והעלויות לפי סעיפים. הצעת מחיר זו לא נחתמה על ידי הגב' וייס מעולם.

חיים הבנאי ביצע את מרבית השיפוצים בדירה, כאשר במהלך השיפוצים היו הרבה שינויים מן המתוכנן.

בגיליון הקודם הובא פסק הדין שלהצעת המחיר שהוגשה לגב' וייס ושהיותה את הבסיס לתחילת העבודה, יש תוקף למרות שלא חתמה עליה והיא אינה יכולה להתנער ממנה.

בגיליון זה נתייחס להיבט אחר של הסכסוך: בין הגב' וייס וחיים התגלע ויכוח נוקב ביחס לתשלום עבור תוספות שונות מעבר למתוכנן מראש.

**"אם את רוצה ללמוד מקצוע הוראה
מהמבוקשים ביותר,
אם את שואפת להשפיע
על תכני התרבות הישראלית -
מקומך אתנו!"**

פנינה פרנקל
מרכזת ההתמחות לתקשורת

לחנך באור אחר אורות ישראל ההתמחות לתקשורת

**תואר ראשון B.Ed.
ותעודת הוראה בתקשורת,
עם התמחות בבימוי ובהפקת וידאו**

לימודי הפקה בהנחיית מולי קימל
("בובה של משפחה", "פרקי בובות")
קולנוע דוקומנטרי ועלילתי | הפקת סרט גמר
תכנית לימודים מגוונת

את כבר מורה?

רק יום לימודים בשבוע במשך שנתיים
ויש לך תעודת הוראה בתקשורת!

לפרטים: פנינה פרנקל 050-7309575
להרשמה: שרה כץ 03-9061318

קמפוס אלקנה

המכללה האקדמית לחינוך

מכללת אורות ישראל

www.orot.ac.il

מייסודן של מכללת מורשת יעקב רחובות ומכללת אורות ישראל אלקנה

<<<

העיר לשנה בתנאי כך וכן, ואחר כך השכיר עצמו לבני העיר הזאת עם מנהיגים שניים, ולא התנה. בני העיר טוענים שאין להמשיך ולתת לשליח הציבור את התנאים של השנה שעברה כיוון שלא התייחסו אליהם במפורש, ואילו הש"ץ דורש לשמר את תנאיו. הריב"ש מכריע ש: "ודאי על תנאי הראשון השכיר עצמו".

דהיינו, כל שהיתה שכירות ביניהם לדבר מסוים, והמשיכו את השכירות ולא ציינו ששינו את התנאים - ממשיכים על דעת התנאים הראשונים. ולכן אם נשכר פועל לעשות מלאכה מסוימת ואחרי כן בקשו ממנו לעשות מלאכה דומה, הכוונה היא לשלם לו שכר דומה. ניתן להסיק שכל עבודה שמתומחרת בהצעת המחיר המקורית, יש לגבות את אותו מחיר גם עבור ביצועה כתוספת.

המהרשד"ם⁴ התייחס באחת מתשובותיו למצב שבו אדם הזמין מאומן מלאכה וסיים עימו מחיר, ואחרי כמה חודשים חזר והזמין ממנו מלאכה דומה. המהרשד"ם קיבל את טענת האומן שרמת המחירים בשוק עלתה, ועל כן אין באפשרותו של מזמין העבודה להסתמך על התמחור האחרון. זאת ועוד: הרב קובע שאם בהזמנת העבודה הקודמת רמת המחירים של האומן גבוהה מהמחיר הנמוך בשוק מזמין העבודה לא יכול להסתפק בתשלום של המחיר הנמוך ביותר בשוק: "זה אי אפשר, שהרי גילה דעתו פעם ראשונה ושנייה".

דהיינו, כיוון שמזמין העבודה הכיר את רמת המחירים של האומן ולמרות זאת בחר בו מחמת שיקולים מקצועיים - לא ניתן להסתפק בתשלום 'כשער הזול'. הרב מוסיף את מרכיב האשמה של שני הצדדים בכך שלא קבעו מחיר, ועל כן פוסק ש'משמנים ביניהם', כלומר קובעים מחיר ממוצע לתשלום.

גם בענייננו, הזמנת התוספות נעשתה על רקע כל ההתקשרות בין הצדדים, ואם נכונים הדברים בשתי עסקאות שונות - קל וחומר במסגרת עסקה אחת. על כן, ברור שדעתם של חיים ושל גב' וייס הסתמכה על ההסכם ושהנתבעת לא יכולה לטעון ש'דעתה על שער הזול'.

נפסק שלהצעת המחיר, אם כן, תוקף מחייב, ויש לשלם על כל פריט כפי שתומחר בה. ביחס לתוספות שעבודות דוגמתן תומחרו בהצעת המחיר - יש לשלם עבור התוספות את אותו סכום שנקבע בהצעת המחיר הראשונית.

בעבודות שלא הוזמנו כמותן במסגרת ההסכמה הראשונה, יש לקבוע על פי מחיר ממוצע שנקבע על ידי מומחה בית הדין.

■ ערך: הרב סיני לוי

¹עו"נ א' שו"ע חו"מ סימן שלב, א' סימן תעה, והביא דבריו הרמ"א חו"מ שלב, ח' שו"ת מהרשד"ם, חו"מ סימן של"ה.

במסגרת מצומצמת זו, הבאנו רק את תמצית הדברים.

פסקי דין מלאים ניתן לקרוא באתר רשת בתי הדין

ארץ חמדה - גזית: www.erezhemdah.org/beitdin

הוא בן אדם אלוקי ומלאכי, וכן הוא עם ישראל כולו. שלמות ישראל היא דווקא בארץ ישראל. הגמרא במסכת הוריות אומרת שאם הציבור חטא עליו להביא קורבן העלם דבר של ציבור הקורבן הזה מובא רק על ישראל שבארץ ישראל הנקראים 'קהל', ולא על החלק ממנו הנמצא בחוץ לארץ. שאינם נקראים קהל ומעמדם כאוסף של יחידים. נאמר בנביא: "מי כעמך ישראל גוי אחד בארץ". אפילו בשעה שרובו של העם נמצא עדיין בחו"ל, החלק העיקרי הוא אלה הזוכים להיות בארץ ישראל, ועליהם חלים השמות 'עם' ו'קהל'.

לצערנו, עדיין אין באפשרותנו עתה לקיים את מצוות היובל, כי קיומה של מצווה זו מותנה בכך ש"רוב יושביה עליה" - דהיינו שרוב ישראל יושבים בארץ ישראל. עם זאת, ברוך ה', אנחנו הולכים וקרבים לכך, ובעזרת ה' תוך מספר שנים יהיו רוב היהודים בארץ ישראל.

אנו מצפים שנזכה במהרה לנחול את ארץ ישראל בשלמותה, כמו שכתב ה'חסד לאברהם': "וכמו שהשכינה אינה בשלמות כל עוד שמקום בית המקדש אינו בשלמות על מכונו, כן השכינה אינה בשלמות כל זמן שארץ ישראל אינה בשלמות גבוליה, שהוא מנהר מצרים עד הנהר הגדול נהר פרת, ושישראל שוכנים כל אחד בחלקו המגיע לו כפי חלק גבולו האמיתי".

במאמרו זה נעזרנו בספרו החדש והמעולה של הרב הושע רבינוביץ שליט"א - 'מאורות הרצ"ה' - שיחות רבנו על התורה והמועדים, בהוצאת מכללת אורות ישראל

כמו שגידול כל התבואות בימים אלו - כן חיות האדם מתגלה עתה.

עם ישראל הוא עם מיוחד במינו, כנאמר: "ונפלינו אני ועמך מכל העם אשר על פני האדמה". יש לנו כתב מיוחד ולשון מיוחדת. אנחנו סופרים את השנים, שנה אחר שנה מאז בריאת העולם. אנו סופרים את ספירת העומר, המחברת את יציאת מצרים למתן תורה. מצוות עשה מוטלת על בית הדין הגדול לספור את השנים ואת השמיטות עד שנת היובל: "ומונים את השנים כדרך שמונים את ימי העומר".

רבנו מסכם את דבריו על ספירת העומר: "האביב הוא לידת הטבע, ובחודש האביב נולד עם ישראל. האביב הרוחני הוא לידת התורה בעם המתבגר היוצא מארץ מצרים. בביכורים של הפירות, ובאותה עת במתן תורה, הנפש מתבגרת. ישראל עוסקים ביישובו של עולם, 'באספך את תבואת השדה'. 'עם זו יצרתי לי'. אנחנו עם ששייך לקרקע וכל הקשור בה ככל העמים, אבל אנו עם פלא כזה, מדיני וארצי, ועם החיים הארציים וממשיים - אנו גם עם של מלאכים ורוחניים, ואנו יותר מכל העמים. אנחנו עם של שמיים וארץ".

כל יום של ספירה מעלה אותנו יותר ויותר מן הארץ לשמיים. הקשר המלא בינינו לבין השמיים נוצר בזמן מתן תורה בחג השבועות, על ידי משה רבנו. הוא המקשר בינינו לבין ה' אלוקינו, כנאמר: "אנוכי עומד בין ה' וביניכם בעת ההיא להגיד לכם את דבר ה'". משה

רבנו, הרב צבי יהודה הכהן קוק, נהג לומר שמגמתה של הספירה היא לזכור ולא לשכוח. הגויים מכונים 'שכחי א-לוקים', לעומתם עם ישראל הוא עם זוכר.

הגמרא במסכת סנהדרין אומרת ש"אזיר מגדל משכח" - הכוונה למגדל בבל. אנשי דור הפלגה זממו לעשות מלחמה-כביכול כלפי מעלה. בבל היא סמל של שכחת האנשים את ריבונו של עולם. מנגד, אברהם אבינו נצטווה לצאת מאור-כשדים "אל הארץ אשר אראך" - מתוך הבלבול של בבל אל האור הבהיר של ארץ ישראל, אל "אזירא דארץ ישראל מחכים". בחו"ל יש בלבול ואילו בארץ ישראל קיימת בהירות. "אל הארץ אשר אראך" - ראייה בהירה ומפורשת, כך מגדיר זאת רבנו, ומוסיף: "כל ספירה של זמנים עניינה החזקת חשבון ותוכן הזמנים בהתחברותם בקדושה".

ביציאת מצרים התחילה הברגות הרוחנית של עם ישראל, אשר הושלמה ביום החמישים במתן תורה. מן הרב קוק מגדיר את יציאת מצרים במילים: "האביב של העולם כולו". גם בטבע, האביב הוא מלא פריחה והבשלה של גידולי הקרקע. שבועות הוא חג מתן תורה וגם חג הקציר - זהו חג רוחני וגם חג הטבע. עומד על כך גם השפת-אמת' בדבריו על ספירת העומר: "ואחר יציאת מצרים, שנעשים כקטן שנוכל... יש לנו לבקש טהרה; לכן הכין לנו ה' יתברך אלו הימים, דכתיב 'וספרתם לכם', שהיא מתנה לטובתנו שנוכל לבוא לטהרה. וכל השנה תלוי באלה הימים.

בין שמים לארץ

הרב צוריאלי וינר - ראש בית המדרש 'רעוא'

תורת הנגלה

מעניין שמבטים שונים אלו יוצרים השלכות הלכתיות, השנויות במחלוקת גם בתלמוד. האם יש קניין לגוי להפקיע את הארץ מקדושתה? וכן, מה מעמדה של הארץ בתקופות בהם נכבשה לצערנו על ידי גויים? האם הם הפקיעו את קדושתה?

ברור שהתפיסה המוצגת בספר ויקרא לא תאפשר פתח לשינוי במעמד הארץ, שהרי הארץ בבעלות ה' תמיד ובקדושתה הנצחית. לא יהודי ולא גוי יכולים לשנות את מעמדה, ולפטור יהודי ממצוות התלויות בארץ. בספר דברים, שם קיימת בחינת 'והארץ נתן לבני אדם', ההיסטוריה ובני האדם יכולים לשנות את מעמדה של הארץ.

חויה מורכבת זו, הקיימת בפסוקים ובלבנו פנימה ביחס אל ארצנו ואל הקב"ה, מלווה אותנו גם במרוצת עונת הגאולה - פורים, פסח ויום העצמאות שזה עתה עברנו. ארצנו היא גם ארצו של הקב"ה וגם ארצו של עם ישראל. הארץ מבטאת את המפגש בין הקב"ה השוכן בציון לעם ישראל - בין שמיים לארץ ■

ערך: הרב נתנאל לוי

תנאים מגבילים מאוד. אנו עבדי המלך, יראים ממנו וגרים באדמתו על תנאי שנקיים את מצוותיו.

תכנית כלכלית שהיא גם חברתית הוצגה בספר ויקרא. הופקעה כל בעלות פרטית מהאדמה וגם מההון האישי. עובדה זו שופכת אור על איסור ריבית ועל חיוב השארתה של פאת השדה לעניים. הכל בבעלות ה'. יסוד האמונה הוא שהקב"ה הוציא אותנו ממצרים ולקח אותנו אליו.

לפתע, קם חומש דברים ומציב תכנית כלכלית שונה לחלוטין, נגזרת ישירה של תפיסה אחרת באשר לארץ ישראל. פה הזיקה לארץ מתחילה בהבטחת ה' לאבותינו ולא ביציאת מצרים. הקב"ה אוהב את אבותינו והעניק להם ולבניהם את ארץ ישראל במתנה גמורה. זו 'סוכריה' מלאת ברכה ושפע שהוא נתן לנו באהבה. הרגש שביסוד היחסים הוא האהבה לאב ולא היראה מהמלך. נתינת תרומות ומעשרות משקפת אור חדש זה - אנו מלאי הכרת הטוב לה', ומחלקים את השפע והברכה שקיבלנו ממנו עם בניו.

שבילים, שמות ועולמות שונים מתגלים בארצנו הקטנטונת. אפילו כשנטייל בחומש לא נפסיק לגלות בה מחצות חדשים. ברגעי העמקה במקרא, אני מחפש תשובה לשאלה 'מהי ארץ ישראל?' - מוצא את עצמי מקשיב לקולות שונים, אחד מודגש בספר ויקרא והאחר בספר דברים.

תפיסה נחרצת נפגוש השבוע בספר ויקרא. הארץ בבעלות בלעדית של הקב"ה: "כי לי הארץ, כי גרים ותושבים אתם עמדי". אנו שוכרים בלבד או אפילו אריסים המעבדים שדותיה של ארץ ישראל. אבל אסור לנו להתבלבל, מבהירה הפרשה: הארץ לא שלנו! אנחנו רק אווזים בה, היא 'ארץ אחוזה'. יש פה בעל הבית והוא האדון. מתוך תפיסה זו נגזרות מצוות שמיטה ויובל.

גם אנחנו עצמנו חלק מהסיפור. "כי לי בני ישראל עבדים, עבדי הם אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים", ומסיים הפסוק "אני ה' א-לוקיכם". אין שום בעלות של אדם על אדם מישראל. אנו עבדי ה' בלבד, ואין שום שליטה של אדם על יהודי. להחזקת עבד עברי ישנם

תכנית הגרעין

והשבוע: 'בית מורשת'

שמנו בישראל < 'בית מורשת' ♦ **יודעים את מקומנו** < בכל רחבי העיר מעלה אדומים ♦ **באזור מאז** < בשנה הבאה חוגגים את שנת העשור ♦ **משלימים למניין** < בגרעין כ-70 חברים במעגלים שונים ♦ **הולכים בדרכו** < מקבלים את הדרכתם ואת תורתם של גדולי ישראל מהדורות השונים ♦ **הולך בראש** < הרב אלי קפלן - גדל בירושלים, בוגר 'מרכז הרב', הגיע לעיר לפני יותר מ-20 שנה. הרב קפלן דוגל בראיה אחידותית וכוללת של הדברים ותמיד מחפש היכן ניתן לסייע והיכן חסרים כוחות נוספים. הרב שם דגש על נוער ובמיוחד על עבודה עם נוער במצוקה ♦ **לנגדנו תמיד** < בית מורשת עם הפנים לקהילה ויחד איתה ♦ **רק אצלנו** < א. לא גרים יחד. משתדלים לגור בכל רחבי העיר ומעדיפים שלא להסתגר בשכונה מסוימת; ב. רק אצלנו חניכי המכינה הקדם צבאית עושים מאבקים לגבי רכוש באזור התעשייה ♦ **פעילות הדגל** < המכינה הקדם צבאית 'איתן' שנפתחה השנה, בראשות הרב אלי קפלן. מנהל אותה חבר הגרעין יאיר אנסבך, יחד עם הרב אסף כהן שהצטרף השנה לגרעין ומרכז את תוכנית הלימודים בבית המדרש. עד היום הגיעו למכינה חניכים מכל רחבי הארץ, וגם מספר חניכים ממעלה אדומים שהגרעין מלווה אותם במסגרת הפעילות עוד מהשנים הקודמות ♦ **לנגב ת'דמעות** < חברה שנחשבו נוער מנותק, ולאחר שעבדו איתם בגרעין הם עצמם הפכו במרוצת השנים לפעילים מרכזיים ♦ **אופס** < בפגישה אחת מיני רבות בעירייה, אליה הזמין הרב אלי בעניין הטיפול בתלמידים יוצאי אתיופיה, החליט הרב אלי לשלוח שניים מהחברים במקומו. השניים גילו עם הגיעם שמדובר בפגישה רשמית, עם מספר נציגים נוספים, שהופתעו לגלות שני זוטרים שנשלחו במקום הראש ♦ **דיבוק חברים** < פעם בשבוע, בכל יום שני בערב נפגשים כולם למשחק כדורסל לתוך הלילה. הנשים, מנגד, נפגשות לערבי נשים ייחודיים, וסביב מעגל השנה מתקיימים מפגשים קהילתיים לכל חברי הגרעין בארגונו של רכזת הקהילה רננה כהן ♦ **דתיים שלובים** < כולנו דתיים, ומהר מאוד הפכו להיות שלובים ומעורבים יחד למען הקהילה... ♦ **ללמוד וללמד** < במסגרת הכולל יש שיעורים בהלכה ובמחשבה של הרב אלי קפלן ושל הרב אילן מרק. בשבתות יש לימוד ב'חבורה' של כתבי הרב קוק, שיעורים שמעבירים רבני הקהילות בבתי הכנסת, לימוד אבות ובנים כל שבת בו מוגרל זוג אופניים לאחד הילדים, שיעורים שמעבירים חברי הגרעין במכינה, שיעורים לנשים והדרכת חתנים ♦ **בואו בשמחה** < תמיד יש מקום לכולם. בימים אלו גם עורך הגרעין מבצע גיוס מתנדבים לקראת השנה הבאה, אז מתוכננת הרחבה בפעילות - במיוחד בקרב הנוער. לפרטים ולהצטרפות: עובדיה בן משה - 052-6051600.

מכירים את חוק 'דתיים שלובים'? מזהים את חברי הגרעין שבתמונות? היכנסו לעמוד של גילידעת בפייסבוק ותיגו אותם!

בכל שבוע נכיר לקוראים גרעין תורני חדש. גרעינים המעוניינים להיכנס למדור מוזמנים לפנות אלינו למייל: gdaat@pisrael.com

בכל יום שישי ישודר ריאיון עם הגרעין שבמדור בתוכניתו של ידידיה תנעמי - 'אנעים זמירות' ב'רשת מורשת' ב-11:00. תדרים: 104.8 בירושלים, 105.1 במרכז.

במקום: • גן ממלכתי דתי • כיתות תורניות
בבית הספר היסודי • אתגר חינוכי-חברתי
• מחירי דיור אטרקטיביים • גישה מהירה
לחיפה- רק 10 דקות נסיעה

גרעין חברתי
קקית ביאליק
ע"ש הרב אליהו הכהן זצ"ל
ראש יהודי

לפרטים: איציק 052-6071500

מחפש אתגר חינוכי?
ביאליק היא השליחות שלך!

הגרעין החברתי בקרית ביאליק מחפש
משפחות חדורות אהבת ישראל
המתאימות למגורים בסביבה חילונית

נהלך ברגש

ספירת העומר ולימוד תורה

הרב דני אלינר - ר"מ בשיבת ההסדר אור עציון

כדי להיות ראויים למתן תורה צריך עבודה איטית ומאומצת, עבודה סזיפית בה רוכש האדם מישראל מעלה אחר מעלה, צעד אחר צעד. רק בדרך זו אנו יכולים להיות בטוחים כי הדבר ייפך לקניין של קבע בנפשנו. יום יציאת מצרים מלמדנו לאן פנינו מועדות - אולם ימי ספירת העומר עוסקים בחיי היומיום, בעבודה האיטית. ימי ספירת העומר מלמדים אותנו שהדרך חשובה לא פחות מהתכלית, ולעתים אף יותר ■

בספרי חסידות רבים מתוארת יציאת מצרים כהליך פתאומי שבו עם ישראל נשלף מתהומות מ"ט שערי טומאה. באותם רגעים היינו שרויים בעברי פי פחת ורק מהלך א-לוקי פלאי שלף אותנו ממצולות החטא. תהליך זה הראה לנו את עוצמת הקשר בינינו לבין בוראנו ואת המקום הגבוה שאליו אנו יכולים לעלות. ואולם, דווקא אז איבדנו ברגע את מעלתנו וחזרנו אל נקודת האפס, אל נקודת ההתחלה.

מוקדש באהבה גדולה לבננו יקירנו, מתניה נ"י, הנכנס בשבת זו לנועם עול תורה ומצוות.

שאלה > אילו הדרכות לעבודת ה' הפרטית שלי ניתן לדלות מימי ספירת העומר?

תשובה > הגמרא מספרת שבטרם יציאתו של התינוק לאוויר העולם, בא מלאך ומלמדו את כל התורה. משעה שרוצה התינוק לצאת, מגיע המלאך וסוטר על פיו ומשכח את כל תלמודו. לכאורה, גמרא זו איננה מובנת כלל. מהי מטרת לימוד התורה בבטן אמו? אם ישנו עניין שיידע את כל התורה עוד בטרם היוולדו, מדוע מלכתחילה סוטר על פיו? ואם אין עניין שכזה, מדוע מלכתחילה למד את כל התורה - ומה נותר לו מידיעה זו?

נראה שגמרא זו באה לבטא בפנינו רעיון עמוק. מחד גיסא, התורה איננה דבר נרכש התלי ברצונו ובכשרונו של האדם. התורה היא עצם חיי של האדם, היא טבעית

תהליך זה הראה לנו את עוצמת הקשר בינינו לבין בוראנו ואת המקום הגבוה שאליו אנו יכולים לעלות

לאדם. כבר בהליך יצירתו, התורה נמזגת לתוך נשמתו ומהווה חלק ממהותו. בד בבד עם תהליך היצירה של איבריו הפיזיים של האדם, מתחולל תהליך חשוב לא פחות - האדם בונה את עולמו הפנימי. כאשר הוא יוצא לאוויר העולם הוא מגיע לשיא השלמתו הרוחנית.

ואולם דווקא אז, כאשר מצוי העובר במצב הטבעי מכל שבו התורה מזוהה בכל ימי נפשו, דווקא אז בא המלאך וסוטר על פיו ומשכח ממנו את ידיעת התורה. מה פשר עניין זה? כאן רצו חז"ל להדגיש בפנינו שהתורה איננה מתנת חנם. כדי לפרוח ולעלות במדרגות התורה, צריך האדם כבר מרגע היוולדו להתייגע ולעמול, להיכשל, ליפול ולהתחיל מחדש. דווקא בדרך זו, התורה נהפכת לקניין בנפשו של האדם.

ישנו מדרש נפלא המספר שבטרם מיתתו של משה רבנו, השתוקק משה שבניו יהיו אלה שימשיכו את מנהיגותו ולא יהושע. אולם על כך שאלו הקב"ה: האם בניך עמלו בתורה? האם השכימו והעריבו בלימודם, מתוך יגיעה ועמל? ומסיים המדרש בפסוק: "נצור תאנה יאכל פריה". כשם שפרי התאנה דורש הכנה והתעסקות מוקדמת כדי שיהיה ראוי לאכילה, כך לימוד התורה איננו עובר בירושה. ידועים הם דברי הרמב"ם המדגיש שישנם שלושה כתרם: כתר מלכות, כתר כהונה וכתר תורה. כתר מלכות וכתר כהונה עוברים בירושה, ואולם כתר תורה מונח - וכל הרוצה יבוא ויטלו. ומיהו זה הראוי לכתר תורה? זה שעמל והתייגע על לימודו.

תהליך דומה להפליא אנו מזהים בימי ספירת העומר.

שמיניסט תוציא מעצמך יותר

יותר תורני. יותר אקדמי. יותר קרבי.

מסיים כיתה י"ב? שואף להתקדם?

ישיבת ההסדר "המאירי" מציעה לך מסלול בלעדי.

בוא להפיק מעצמך הרבה יותר הישגים בהרבה פחות זמן:

לימוד תורה בראשות הרב שמואל זעפרני שליט"א, באוויר ובאווירה של ירושלים

שירות צבאי משמעותי, כולל אפשרות להתנדבות ליחידות קרביות

תואר ראשון אקדמאי B.Ed. במכללת ליפשיץ, המאפשר עבודה ו/או המשך לימודים אקדמאיים.

מקצועות לבחירתך:

מדעי המחשב ומתמטיקה | מדעי הטבע | תקשורת | גיאוגרפיה | תנ"ך | תושב"ע

והכל תוך 5 שנים בלבד!

ישיבת המאירי: 02-6527950

איש קשר: 052-7334342 (אלי) | מייל: yhm10@macam.ac.il

מיסודו של הראשון לציון
הרב מרדכי אליהו זצ"ל

מיד אחר כך יקראו למצטיינים (מבטיח שאני לא אחד מהם...), יעניקו להם איזו סיכה לשים על הכיס, ובסוף יחלקו לכל השאר את אותן הסיכות. בסוף נשיר את התקווה, נעיף את הכומתות באוויר, נשיר איזה שיר מורל פלוגתי (חשבתם שנפטרם מזה אחרי שסיימתי בני-עקיבא?) ושוב ב'לופ': 'מחר', 'אור עולה בבוקר' ו'פרחים בקנה'. או אז נתפזר לכ-10 דקות, שיספיקו בדיוק לומר שלום ולקחת מכם את הקוראסונים והשוקו. יום למחרת אני אמור לצאת הביתה, כך שאני מבטיח לאכול את הקוראסונים ליד השוקו יחד אתכם בבית. אני מבקש בכל לשון של בקשה: ותרו על הטקס!

תתחילו לשמוע ב'לופ' את תזמורת צה"ל מנגנת 'מחר', 'אור עולה בבוקר' וכמובן 'פרחים בקנה'. אל תדאגו. אגב, תזמורת צה"ל בכבודה ובעצמה לא תגיע, סוף סוף הם צריכים להתאמן לקראת אירוע באמת חשוב שמתיהו יקרה... אחרי כל זה, הרס"ר יזי את רגלינו ואת נשקינו אנה ואנה, לכבוד הרמת הדגל, עליית המפקדים וכדו'. המג"ד יזמן לדבר והוא יעדן קצת את הנאום מטקס הכומתה, כי חייבים להתייחס לאיום הטרור ולחיסול בן-לאדן... והוא יבקר אותנו שוב שנחזור הביתה בשלום. אם זה לא היה מוזר, יכול להיות שכאן היו מרימים שלט: הורים, עכשיו בוכים!

אבא ואמא היקרים, בעוד כחודש ייערך טקס 'סיום מסלול' של הפלוגה שלי. אני יודע באיזה לחץ אתם מצויים, אני מבין שאבא לא יוכל לבוא כי הוא בשנת אבל ושאמא מפחדת מנסיעות ארוכות. לכן אני מבקש מכל הלב: ותרו על הביקור. אני יכול לספר לכם מראש מה יהיה שם: אתם תגיעו שעה לפני הזמן ולא יתנו לי לבוא להגיד לכם שלום, כי אני חייב שלעשות חזרות על "דגל נשק" ו"המסדר יעבור לדום". שעה וחצי אחר כך, כשעובדי הרס"ר יסיימו את המלאכה המורכבת של הרכבת מערכת ההגברה,

המורה של שירלי

רוצים לזכות באיפד?
היכנסו לעמוד הפייסבוק של מכללת ליפשיץ והשתתפו בתחרות: יוצרים היום את המורים של המחר

מלגות מועדפות למקצועות מדעים ומחשבים

ליפשיץ. יוצרים היום את המורים של מחר

המורים של מחר הם הסטודנטים לחינוך של היום. לכן חשוב לתת להם את מירב הכלים והכישורים. בליפשיץ, המכללה הדתית הראשונה בישראל להוראה, תיהנו מתכניות לימוד עדכניות, מתגנים נוחים וממלגות, כדי שתלמדו להיות מורים מעולים. כי מורים מעולים יוצרים את הדור הבא של כולנו.

תואר ראשון B.Ed. ותעודת הוראה בהתמחויות:
תנ"ך • תושב"ע • תקשורת • מדעי הטבע • גיאוגרפיה • מתמטיקה ומחשבים • מתמטיקה מעבדות • ציוד ומיחשוב מתקדמים • אפשרות ללימודים מרוכזים • מגוון מלגות והלוואות

ההרשמה לתואר שני בעיצומה

לפרטים, לפגישת ייעוץ אישי ללא תשלום ולהרשמה:
1-800-20-10-20

מכללת ליפשיץ

www.lif.ac.il • lifrshum@macam.ac.il

הראשונים בחינוך. תשעים שנה.

המדורה של הכיתה שלכם הכי שווה בארץ? כלהסניף מקנא במדורה של השבט שלכם?

שלחו לנו תמונות שלכם במדורת ל"ג בעומר, ואת התמונות המקוריות ביותר נפרסם בגילידעת.

מה עושים?

1. אוספים קרשים (את זה בטח כבר עשיתם).
2. חושבים על רעיון מקורי להוסיף לתמונה.
3. מצטלמים על יד המדורה, אבל לא קרוב מדי.
4. שולחים אלינו ל- gdaat@pisrael.com את התמונה עד יום שני, י"ט באייר.
5. את התמונות המקוריות ביותר נפרסם בגילידעת של שבוע אחר כך...

מדליק, לא?

במקום של כל זוג אחר - שגרה מתמשכת - ולא דווקא סביב העניין של הדת. אני עצמי גדלתי בבית כזה, ולהוריי הייתה זוגיות נדירה. בודאי שיש לזה חלק בשליחות שאני עושה אותה היום. אבא שלי היה רופא שלא הלך עם כיפה ואני למדתי בבית-יעקב. אבא שלי לא חזר בתשובה ואמא שלי לא חזרה בשאלה. זה נראה לי הכי טבעי בעולם, ואני רק לא מבינה למה לא כולם רואים את זה כמוני.

נאיביות צו-פיוס אינו ארגון נאיבי אלא מאוד ממוקד מטרה. אנו מייצרים חיים משותפים נורמטיביים, בו כולם מרגישים בנוח ביחד - חילונים, דתיים, מסורתיים וחרדים, כך שה'ביחד' הוא מפרה ולא מפריע. יש לא מעט יישובים קהילתיים מעורבים כמו כפר אדומים, אלון, תקוע ועוד. יש למעלה מ-20 בתי ספר מעורבים בכל הארץ, ותחילת שנת הלימודים הקרובה ייפתחו שלושה נוספים. עכשיו מדברים גם בערים לפתוח בתי ספר מעורבים.

מלחמת אחים בשום פנים ואופן לא תהיה מלחמת אחים. לא ניתן לזה לקרות! בתקופת ההתנתקות יצאנו בקמפיין גדול בו קראנו: שרק לא נתנק אחד מהשני. זה באמת הדבר הכי חשוב, כי מלחמת אחים תפגע בסלנו, זה ממש לעשות חור באוניה שכולנו נמצאים בתוכה.

לכידות חברתית ערש סקר באמצעות המכון של רפי סמית, ובדקנו מה היא מידת הלכידות החברתית: כיצד הנשאל מרגיש את תחושת הלכידות החברתית בחברה הישראלית על כל רבדיה - דתיים-חילונים, עולים-ותיקים, וקיבלנו תשובות מאכזבות: 70% אחוז אמרו שהחברה לא כל כך מלוכדת או לא מלוכדת בכלל, רק 30% אמרו שהיא די מלוכדת או מאוד מלוכדת. זה נתון קשה. מה שבכל זאת שימח אותי הוא שדווקא הצעירים עד גיל 29 היו יותר חיוביים ויותר אופטימיים: 43% מהם ציינו שהמדינה די מלוכדת או מאוד מלוכדת. הנתון הזה מראה שחלק גדול מאוד מרגיש מנוכר ולא שייך לחברה. זו המשימה שלנו - לחזק את תחושת הערבות ההדדית בין כל המגזרים.

הכיפה הסרוגה יש לה תפקיד מאוד משמעותי. רוב השותפים במשימות שלנו הם בעלי כיפה סרוגה. הם הראשונים שמתייצבים לכל פעילות, הם מרגישים שהם מחוברים גם לערכי היהדות וגם לערכי הדמוקרטיה ובגלל זה הם מרגישים שהם הדבק שיכול להדביק את שני צדי המתור. לא פעם הם גם נמנעים בין שני הצדדים - בתופעת ההתחללות מחד והתחרדות מאידך. זו משימה לא פשוטה לחיות את המורכבות הזו, ולכן יש אנשים שבחרים צד.

אהבת חינום זה מה שחשוב - אהבה, קבלה וכבוד, ואלו התכונות שיעזרו לנו להתגבר על המחלוקות, ולהתנהל באופן חיובי למרות הקשיים. בבסיס של כל הלכידות החברתית שלנו עומדת אהבת חינום - רק כך נוכל לבנות כאן מקום יותר טוב לכולנו.

70% מהציבור חושב שהחברה אינה מלוכדת < גם את החרדים צריך לחבר לחברה הישראלית < ושימשהו ינסה לומר שהיא נאיבית

בימי ספירת העומר יש להרבות באהבת חינום, אז דיברנו עם עליזה גרשון, מנהלת 'צו-פיוס', שסיפרה האם השד העדתי עדיין קיים, שכפייה דתית זו בעיקר תחושה ושאסור לנו להגיע למלחמת אחים

המצב כל עוד אנחנו במצב ביטחוני-מדיני לא פשוט, אנחנו לא מתפנים לעסוק בבעיות חברתיות. ברגע שהמאבקים כלפי חוץ יסתיומו הבעיות הפנים חברתיות במדינה יפרצו באופן שלא נצפה לו. בסך הכל המצב הביטחוני שלנו מאוד מלכד אותנו, וגורם לנו להנמיך את הלהבות בפנים כאשר אנו מתמודדים עם הבעיות מבחוץ.

זוגות מעורבים בפועל יש לא מעט זוגות כאלה, כך שהדבר אפשרי. הזוגות מדווחים שהקושי העיקרי טמון בדיוק

שנאת חינום הולכת יד ביד עם הכללה ועם סטריאוטיפים. כאשר רואים את הפרטים כקבוצה עושים עוול לקבוצה ולפרטים שבתוכה, כי הקבוצה נצבעת בצבע שיותר מושך את העין. משם נובעת שנאת חינום, כי ברגע שמכירים אדם קשה לשנוא אותו.

פיוס בהגדרה המילנית פיוס היא שלום עם יריבים, מה שאומר שבתוך המילה פיוס נחבאת המילה מחלוקת. היכולת להתפייס היא היכולת להכיל מורכבות של העולם השונה והמגוון שסביבך ולתת מקום לשונות, מבלי שזה יפגע בהגדרה האישית שלך ובזהות שלך. צו-פיוס הוא ארגון שהשליחות שלו החלה לפני ארבע עשרה שנה. אני לא רואה בזה מקום עבודה אלא שליחות, וכל עוד הפיוס נדרש אני מוכנה ואהיה שם.

חרדים חלק בלתי נפרד מעם ישראל. גם הלא-חרדים וגם החרדים צריכים לאמץ את נקודת המוצא שגם החרדים הם חלק מהעם, ואנו חייבים למצוא דרכים לחיות ביחד למרות חילוקי הדעות וההבדלים המאוד גדולים בהשקפות העולם. הדבר קורה גם בארץ וגם בעולם. חרדים עובדים במקומות עבודה, משרתים בצבא ומתערבבים באזורי המגורים. אני גדלתי בבית וגן כשהייתה שכונה מעורבת, זה בהחלט אפשרי, במידה ונכבד אחד את שני ולא מלזל בו.

השד העדתי אני מרגישה שהוא הולך ונעלם, אך אינני בטוחה שהוא נעלם לגמרי. אני אשכנזייה שנשואה לספרדי למעלה מ-30 שנה. אני מכירה הרבה זוגות מעורבים והדבר הולך ומיטשטש. אני מקווה שהתהליך הזה ימשיך, למרות שעדיין יש לשמור על הייחוד של עדות מסוימות, ולהיזהר מבלבול ובלבול של עדות ומתחושות של קיפוח בכל מקום. כל המנהלים יכולים לחיות ביחד זה לצד זה, והם לא עולים אחד על גבי השני. אפשר לאכול לפעמים גפליטע-פיש ולפעמים חריימה.

תיוג יותר נוהגו לנו לתיוג ולחשוב שאני יודע עם מי אני מתמודד ויש לי דרכי פעולה לכל קבוצה. זה כך בכל העולם. הבעיה מתחילה כשזה גורם לקיטוב ולפילוג. גם התיוג צריך להגיע אחרי היכרות ראשונית, ולא על סמך מראה והשתייכות חיצונית בלבד. אנו עלולים לעשות עוול ולהגיע למקומות של שנאת חינום.

כפייה אני חושבת שכפייה דתית מצויה רק בתחושה. עם זאת, התחושה לא פחות חשובה מהמציאות וחשוב שלא תהיה גם תחושה כזו. אני מודעת לזה שיש חוקים במדינת ישראל שמקורם בהלכה, בעיקר בכל מה שקשור לנישואים ולגירושים, לתחבורה ציבורית בשבת ולמכירת חמץ בפסח. אני חושבת שהאחריות שלנו כחברה שחיים בה יהודים עם אורחות חיים שונים היא למצוא את הדרך שכולם ירגישו שמתחשבים בדעתם, ושהם חלק מתהליך קבלת ההחלטות, סוג של קח ותן. התפקיד של הדתיים הוא למצוא איפה אפשר לעשות זאת בצורה יותר רכה, כמובן בתוך גבולות ההלכה היהודית, אך יש למצוא את המקום בו ניתן לרק, להסביר ולקרב בנעים.

הוא. כל אדם יכול להושיט יד, להתעדכן ולעדכן בהלך הרוח, בדיונים ובתרבות שיש לציבור שלנו להציג.

לא סוד הוא שהתקשורת הכללית אינה ששה להציג את הציבור שלנו בדרך, איך לומר, מחמיאה, או לחילופין אובייקטיבית באופן עקבי. גליונות השבת נותנים במה לציבור הדתי לאומי, לדעותיו, לנכסי התרבות שלו, לכאביו ולשמחותיו, ומאפשרים לציבור הזה להפוך למקשה אחת. המקומות שבהם מחולקים הגליונות - בתי הכנסת של הציבור הדתי לאומי - מבטיחים שהם אכן מגיעים אל קהל היעד שלהם. העובדה שהם מחולקים בחינם אף מגבירה את היכולת שלהם להגיע כמעט לכל אחד ואחד בציבור שלנו. גליונות השבת המחולקים בבית הכנסת הפכו לעיתונות לכל דבר, ויש בציבור הדתי כאלו שזו התקשורת היחידה שלהם עם החוץ. במקום לזעום על עוד טור לא תורני בגליונות השבת - יש לעודד, לעניות דעתי, את העשייה הזו ולאפשר לגליונות השבת לעבור את מחסום התוכן התורני ולהיות כלי תקשורת לכל דבר. במה להבצעת דעות חופשיות לציבור הדתי לאומי, ומקום לבטא את מה שיש לנו לומר זה לזה. לטוב ולרע.

קריאה נעימה ■

עסקו בסוגיה מעל דפי הגליון עצמו, אם בכלל: הטענה שרבים קוראים את גליונות השבת בשעת התפילה ולכן מן הראוי שהיו בו תכנים תורניים בלבד, מסירה כל אחריות מכתפיהם של המתפללים. עד כמה שידוע לי, מדובר באנשים שרובם עברו את גיל המצוות והם אחראים לחלוטין למעשיהם. באותה מידה ניתן היה לומר שהשלכת סוכריות על המתפללים אינה ראויה משום שהיא מפתה את המתפלל ליהנות מסוכריה בזמן התפילה. האם אין שום אחריות למתפלל עצמו? כיצד זה שבכל תחום אנו סבורים שעלינו להתגבר על היצר הרע ודווקא כאן אנו מתייחסים לציבור כאל תינוק שנשבה?

ורק לשם הפרוטוקול: גם קריאת דבר תורה בשיאה של תפילת בקשה או הודיה לבורא עולם, לדעתי אינה נכנסת תחת הקטגוריה 'דברים שמומלץ לעסוק בהם בתפילה'. אגב, ישנם בתי כנסת שמעכבים את חלוקת גליונות השבת להגע שלאחר התפילה ובכך פותרים את הבעיה. גם רציון...

אך מעבר לכך, חשוב לי לציין את החשיבות האדירה שיש לגליונות השבת ככלי התקשורת היחיד ששייך לכל הציבור הדתי-לאומי באשר

אם אתם קוראים את השורות הללו וברקע מתנגן קולו של החזן, או שהמתנדב התורן מגיש חידודים וחידושים על פרשת השבוע, אתם ככל הנראה קוראים את הגליון בזמן התפילה. אני רק רוצה לציין שאני אישית לא לוקחת כרגע אחריות על החלק שלכם בגן עדן. כרגע אני מסוגלת, מקסימום, להרחיב את תחומי האחריות שלי בעניין זה לילדיי. עמכם הסליחה.

מזה זמן מה נשמעים קולות צדקניים בציבור הדתי, מכל הזרמים, שטוענים שגליונות השבת הם ממש חילול ה'. זה מודיע בנחרצות שגליונות השבת לא נכנסים אליו הביתה וזה מכריז שיש להוציאם מבתי הכנסת.

ואני הייתי רוצה לחלוק על הקביעה הזו. נכון, האינטרס שלי ברור (גילוי נאות: אני כותבת באחד מגליונות השבת...), ובכל זאת התלבטתי רבות בשאלה האם להמשיך לכתוב בגליונות השבת דברים שהם לא בהכרח קודש, בידיעה ברורה שישנם אנשים מסוימים שנהנים לקרוא את הגליון דווקא בזמן שהם בשיאה של שיחה עם מלך המלכים.

אז להלן הדברים שיש לי לומר להגנתי, וכן לטובת שאר גליונות השבת שלדעתי כמעט ואף פעם לא

יוצאת מדעתה

תודה לאלנתן זכריה

על הרעיון ה"מדליק"

גם לכם היו פדיחות בדייטים?

גם לכן נמאס לשמוע את השאלה איך יראה שולחן השבת שלכן, ועוד יותר את התשובה של הצד השני?

שלחו אלינו ל: gdaat@pisrael.com

או ספרו לנו בפייסבוק

פדיחות וסיפורים מצחיקים מדייטים,

ואת הסיפורים הטובים ביותר נכניס

לבעות בקומיקס.

בקרב אצלכם...

ציירה: תיקי עדרי

שאלה:

אני בת 36. יצאתי כבר עם עשרות בחורים, אולי יותר. אני עייפה... לאחרונה הייתי בקשר שהיה נראה יותר משמעותי, אבל אני לא מרגישה שאני אוהבת את הבחור. אני שמחה להיות אתו וכיף לנו ביחד, אבל אין לי 'אורות ופרפרים'... אני מתלבטת מה לעשות: הוא כבר החליט ורוצה להתקדם, לו זה ברור... אצלי, לעומת זאת, יש סימני שאלה ולילות ללא שינה. אני שואלת: 'האם זאת אהבה?' האם לזה חיותי?

תשובה:

כן, גם זאת אהבה. לעתים כדאי להתפכח מהחלום של "מה רציתי שיהיה לי..." נכון שאולי אין לך כרגע 'אורות ופרפרים' אבל בואי ננסה לראות מה יש - אני שומעת ממך שיש שמחה וכיף להיות ביחד! במקום שתמשיכי את הכיוון הזה ותשקיעי יותר בבניה, הספקות מתחילים לקנן בך. כשיש לך ספקות, את לא מאפשרת לעצמך לחוות את הטוב. את מחזיקה במושכות ובדוקת שוב ושוב בזכוכית מגדלת מה קורה - ולא מאפשרת למשהו טוב לקרות... פעמים רבות עולה השאלה מה זאת אהבה. מתי אדע שאני מאוהבת, והאם זה באמת האיש? בגילאים צעירים מתאהבים מהר, הרגש דוהר קדימה והשכל לעתים לא פועל. בגילאים בוגרים יותר השכל שם 'ברקסים' ולא מאפשר להתקדם. בדיוק משום כך, חשוב להשקיע בקשר ולהיות בנתינה כדי שתפגשי את הטוב. אם תחכי שתבוא 'האהבה' בה"א הידיעה, אולי תמשיכי לחכות עוד זמן רב. הציפייה ל'אהבה הגדולה' מוכרת לך כבר שנים. אולי הגיעה העת להחליט ולהתפלל שאת עושה את הדבר הנכון ולקפוץ פנימה לתוך הקשר. אף פעם לא תוכלי לקבל תעודת ביטוח ש'זה זה'.

פעמים רבות יש אי-בהירות בקשר. כרגע עדיף להתמקד בטוב הברור, להנמיך את הקולות המחלישים והמבלבלים ולהגביה את העוצמה החיובית. נסי לשים לב לטוב שבבן זוגך ולהשקיע בנתינה אמיתית מתוך אכפתיות ורצון שיהיה לו טוב. עליך לרצות שבן-זוגך יבוא לידי ביטוי, לתת לו מקום מכובד. נתינה מובילה לאהבה, ומתוך העשייה המשותפת הקשר ביניכם יתפתח ויגדל! כדאי שתשקיעי מחשבה בשאלה איך את רוצה לשמח ולהפתיע אותו, נסי לפתוח את עצמך להיות קשובה ונענית לדברים הטובים שנאמרים לך. את תראי שלאט לאט האהבה תגבר. אין נוסחאות קסם, יש עבודה קשה ומשותפת של שני אנשים שטוב להם ביחד ושרוצים להמשיך. אל תחכי באופן פאסיבי 'להתעלפות הגדולה'. נראה שיש כאן הזדמנות להשקעה הכי משתלמת! אל תתני לקולות המפחידים לנהל אותך ולרפות את ידיך. אם הקולות הללו מתעוררים בכל עצמתם ואת לא מצליחה להשקיט אותם - שתפי את משפחתך או את חבריך או כל אדם טוב שישמח לסייע. המשך הצלחה ובעזרת ה' במהרה יישמע!

אנני היקרה,

האמת שאם מישהו היה אומר לי לפני עשר שנים שאת תהיי איפה שאת היום, הייתי מוכן להתערב איתו על כל מה שיש לי שהוא טועה.

התחתנת בגיל עשרים עם רועה צאן קסום וקשוח, עד כמה ששתי התכונות האלה צועדות ביחד. הילדים לא איחרו להגיע והיום העדר שלכם גדל והוא מונה שישה ראשים קסומים וקשוחים, באופן מפתיע גם את התחספסת עם השנים במובן החיובי של המילה...

לאורך כל הדרך היינו איתך, תמכנו בך (רגשית וכלכלית) בלי חשבון, גם כשעשית את הדברים הכי מוזרים ולא שקולים.

מעולם לא התערבתי בשיטת החינוך שלכם ואת יודעת כמה היא שונה משלי, אך אני מאמין שהחינוך עובד כשהוא שיטתי ואם זו השיטה שלכם זה מה שיעבוד לכם, אבל בשבת האחרונה השיטה שלך עשתה צעד אחד יותר מדי קדימה.

החלטת להעניש את הבן שלנו, עד כאן. את יודעת כמה פעמים לימדתי את ילדי לספוג אחרי מעלליהם השונים של ילדיך.

אם את חשה בעוול שבא לך לתקן, פני אלי בבקשה. בשום אופן אל תרימי את קולך ואל תענישי את ילדי, זו זכותנו וחובתנו הבלעדית של אשתי ושלי.

המון אהבה וטיפטיפה כעס

האא הגדול :

המעוניינים להתייעץ או לשתף את הקוראים במכתביהם מוזמנים לשלוח למייל: gdaat@pisrael.com עבור "גילוי לב"

מגוון אופרדיות דיור להשכרה וקניה

מרכז מידע אמנה
1-800-260-240

40 דקות מי-ם | 40 דק' מגוש דן | קווי אגד לי-ם ות"א

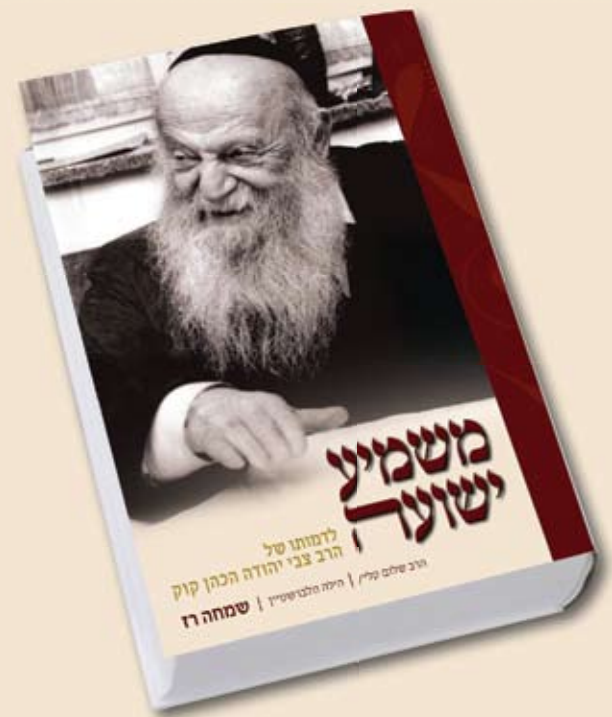
בתי כנסת • מקווה • מעון • גנים • צהרונים • תלמוד תורה בנ"ע • מכולת • מרפאה • ספריה • משחקיה • ישיבה תכנית

לפרטים: ולריה 054-5219845

אוהבים לארבעטרת

יישוב קהילתי בבנימין קולט זוגות צעירים ומשפחות

משמיע ישועה

הספר מוקדש לע"נ
אביה יהושע ז"ל
גולדברג

ספרו של שמחה רז
ושל הרב שלום קליין והילה וולברשטיין
על דמותו של

הרב **צבי יהודה הכהן קוק** זצ"ל

ספר מרתק, גדוש בסיפורים מרגשים על אישיותו הרבגונית של הרב, התלמיד חכם, הצדיק והמנהיג הדגול, מי שהיה הדמות הדומיננטית בציבור הדתי לאומי מהקמת המדינה, דרך בניית עולם התורה הציוני ועד מפעל ההתישבות

הנחה לקנייה כמותית עבור מוסדות ומתנות סוף שנה

אפשרות ללוגו מוסדי

מבט לעומקה של השבת

בספר זה חברו יחד מגדולי הרבנים בדורנו
ובדורות האחרונים המאירים את השבת
מ- 39 זוויות שונות.

נר למאור

הרב נריה על פרשיות התורה
• מעמיק • פשוט • אקטואלי

ועכשיו נוח יותר ללמוד עם מהדורת
אור עציץ המפוארת עם פתיחת
ראשי תיבות, מקורות והרחבות

להזמנות - אור עציץ, ספרי איכות תורניים:
www.machon.oretzion.com • 08-8502822

בהוצאת: אור עציץ,
ספרי איכות תורניים
המכון התורני
ע"ש ר' יצחק וחנה סטרולוביץ'

